

**П Р А В И Л А ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА
У ОСНОВНОЈ ШКОЛИ „СВЕТИ САВА“ ЧИТЛУК**

ЧИТЛУК, јун 2016. ГОДИНЕ

САДРЖАЈ:

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ
.....

II. ОРГАНИЗАЦИЈА ПРОЦЕСА РАДА И ПРЕВЕНТИВНЕ МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА
.....

1. Угроженост Школе од пожара
.....
2. Организовање и планирање заштите од пожара
.....
3. Пројектовање и изградња објеката, уређаја и инсталација
.....
4. Обезбеђење уређаја и апарата за гашење пожара
.....
5. Контрола и одржавање уређаја и инсталација
.....
6. Мере заштите од пожара при промету, ускладиштењу и употреби запаљивих течности и гасова
7. Противпожарна стража
.....
8. Остале превентивне мере заштите од пожара
.....
9. Обезбеђење евакуације ученика и запослених у случају пожара
.....
10. Финансирање заштите од пожара
.....

III. МЕРЕ ЗАШТИТЕ У СЛУЧАЈУ ИЗБИЈАЊА ПОЖАРА
.....

1. Гашење пожара
.....
2. Евакуација ученика и запослених у случају избијања пожара
.....

IV. ДУЖНОСТИ ОРГАНА И ЗАПОСЛЕНИХ У СПРОВОЂЕЊУ МЕРА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

1. Школски одбор
.....
2. Дужности директора Школе
.....
3. Посебне дужности директора Школе и дужности секретара
4. Дужности референта за заштиту од пожара
.....
5. Дужности свих запослених
.....
6. Дужности наставника и стручних сарадника
.....
7. Дужности домара - ложача
.....
8. Дужности осталих запослених
.....

V. ПЛАНОВИ ЕВАКУАЦИЈЕ И УПУТСТВА ЗА ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ПОЖАРА И
ПРОРАЧУН МАКСИМАЛНОГ БРОЈА ЉУДИ КОЛИ СЕ МОГУ БЕЗБЕДНО
ЕВАКУИСАТИ ИЗ ОБЈЕКТА

1. Планови евакуације у случају пожара

.....

2. Упутства за поступање у случају пожара

.....

3. Прорачун максималног броја људи који се могу безбедно евакуисати из објекта

.....

VI. НАЧИН ОСПОСОБЉАВАЊА ЗАПОСЛЕНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАШТИТЕ ОД
ПОЖАРА

VII. КОНТРОЛА СПРОВОЂЕЊА МЕРА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

.....

VIII. ОДГОВОРНОСТ ЗА НЕСПРОВОЂЕЊЕ МЕРА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

.....

IX. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

.....

ПРИЛОГ: Планови евакуације у случају пожара

На основу члана 57. став 1. тачка 1) Закона о основама система образовања и васпитања ("Сл. гласник РС" бр. 72/09, 52/11, 55/13, 35/15 аутентично тумачење и 68/15), члана 34. став. 1 тачка 1) Статута ОШ "Свети Сава" Читлук и члана 28. Закона о заштити од пожара („Сл. гласник РС“, бр. 111/2009 и 20/2015), Школски одбор Основне школе „Свети Сава“ Читлук, донео је

П Р А В И Л А ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА У ОСНОВНОЈ ШКОЛИ „СВЕТИ САВА“ ЧИТЛУК

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Ова Правила су нормативно-плански општи акт којим се утврђују:

- 1) организација технолошких процеса на начин да ризик од избијања и ширења пожара буде отклоњен, а да у случају његовог избијања буде обезбеђена безбедна евакуација људи и имовине и спречено његово ширење
 - 2) заштита од пожара у зависности од намене објекта са потребним бројем лица оспособљених за обављање послова заштите од пожара;
 - 3) планови евакуације и упутства за поступање у случају пожара;
 - 4) дужности органа и запослених у спровођењу мера заштите од пожара;
 - 5) права, обавезе и одговорности запослених за спровођење превентивних мера заштите од пожара;
 - 6) прорачун максималног броја људи који се могу безбедно евакуисати из објекта.**
- Мерама из става 1. овог члана утврђују се и мере заштите од експлозија.

Члан 2

Пожар је процес неконтролисаног сагоревања којим се угрожавају живот и здравље људи, материјална добра и животна средина.

Заштита од пожара обухвата скуп мера и радњи за планирање, финансирање, организовање, спровођење и контролу мера и радњи заштите од пожара, за спречавање избијања и ширења пожара, откривање и гашење пожара, спасавање људи и имовине, заштиту животне средине, откривање и отклањање узрока пожара, као и пружање помоћи код отклањања последица узрокованих пожаром.

Члан 3.

Субјекти заштите од пожара су Основна школа „Свети Сава“ Читлук (у даљем тексту: Школа) и сви запослени у њој.

Сви запослени дужни су да спроводе мере заштите од пожара, да поступају у складу са прорачунима из Правила заштите од пожара и одговорни су за сваку активност којом мењају или могу променити стање и услове заштите од пожара.

Сви запослени дужни су да учествују у гашењу пожара и спасавању људи и имовине угрожених пожаром, ако то могу да учине без опасности за себе или другог.

Обавезе из ових Правила односе се и на сва друга лица која се налазе или задржавају у Школи побило ком основу.

Члан 4.

Начела заштите од пожара су:

- 1) основни циљ прописаних мера заштите од пожара је заштита живота људи, телесног интегритета, материјалних добара и животне средине;
- 2) превенција заштите од пожара која се обезбеђује планирањем и спровођењем превентивних мера тако да се што ефикасније спречи избијање пожара, а да се у случају избијања пожара ризик по живот и здравље људи и угрожавање материјалних добара сведе на најмању могућу меру и пожар ограничи на самом месту избијања;
- 3) заштита од пожара се организује и спроводи непрекидно на свим местима, у свим објектима и просторијама који су изложени опасности од пожара – одговорни су сви запослени;
- 4) јачање свести о значају заштите од пожара кроз усавршавање у процесу рада;
- 5) одговорна лица и сви запослени у Школи су одговорни за спровођење мера заштите од пожара.

II. ОРГАНИЗАЦИЈА ПРОЦЕСА РАДА И ПРЕВЕНТИВНЕ МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

1. Угроженост Школе од пожара

Члан 5.

Решењем Министарства унутрашњих послова о разврставању у категорије угрожености од пожара, Школа је разврстана у трећу категорију угрожености од пожара са извесним ризиком од избијања пожара.

Конструкција објеката Школе је повољна у смислу заштите од пожара:

- 1) објекти су изграђени углавном од материјала отпорних на пожар;
- 2) објекти имају највише 1-2 спрата;
- 3) све учионице и просторије повезане су са ходником и са 1-2 степеништа, тако да је могућа брза евакуација ученика и запослених у случају пожара.

У Школи су нарочито угрожени од пожара:

- 1) објекти и просторије у којима се врши смештај и употреба запаљивих материја: уље за ложење, угаљ и дрво;
- 2) уређаји за загревање: котларнице, пећи, штедњаци и грејалице;
- 3) кабинети са запаљивим материјама, библиотеке са књигама, канцеларије са документима, радионице и кухиње;
- 4) машине, електрични и гасни уређаји и инсталације.

Постоји могућност ширења пожара преко горивих материја: намештај, врата, прозорска крила и кровна конструкција.

У случају пожара велики број ученика може бити угрожен од пожара.

2. Организовање и планирање заштите од пожара

Члан 6.

Школа је дужна да организује спровођење превентивних мера заштите од пожара са потребним бројем лица стручно оспособљених за спровођење мера заштите од пожара.

За организовање спровођења превентивних мера заштите од пожара одређује се референт за заштиту од пожара.

Члан 7.

Школски одбор доноси Правила заштите од пожара Школе.

Правила из става 1. овог члана израђује секретар Школе у сарадњи са референтом за заштиту од пожара.

3. Пројектовање и изградња објеката, уређаја и инсталација

Члан 8.

Техничка документација за пројектовање, изградњу, адаптацију и реконструкцију објеката, уређаја и инсталација Школе мора да садржи услове заштите од пожара.

Пројектовање, изградња, адаптација, реконструкција, коришћење (употреба, руковање), контрола и одржавање електричних, гасних и других уређаја и инсталација мора се вршити у складу са техничким прописима и упутствима произвођача.

Радници других правних лица који обављају одређене послове и радове у просторијама Школе дужни су спроводити мере заштите од пожара у складу са овим Правилима и прописима о заштити од пожара, а извођач радова дужан је претходно писмено именовати непосредно одговорно лице за спровођење тих мера док трају ти послови.

Помоћник директора дужан је пре почетка послова и радова:

- 1) упознати извођача послова и радова са обавезама из става 1. до 3. овог члана;
- 2) писмено обавестити референта за заштиту од пожара о пословима и радовима из става 1. до 3. овог члана.

4. Обезбеђење уређаја и апарата за гашење пожара

Члан 9.

У свим школским просторијама Школа је дужна да:

- 1) обезбеди набавку и постављање ручних апарата за гашење пожара за сваку зграду школе до 400 м² по 2 апарата, а на сваких додатних 150 м² по један апарат;
- 2) обезбеди набавку и постављање у котларницама на чврсто гориво (угаљ, дрва) и уље за ложење по један ручни апарат за гашење пожара;
- 3) обезбеди набавку и постављање код главног електро-разводног ормара за довод електричне енергије у зграду Школе по један апарат за гашење пожара;
- 4) у случају изградње нових зграда или реконструкције водовдне мреже, обезбеди изградњу унутрашње хидрантске мреже и хидраната (хидрантских ормана) на сваких 20 метара;
- 5) обезбеди постављање расвете за евакуацију у случају пожара, тако да у случају нестанка електричне енергије путеви за евакуацију буду осветљени најмање 1 час;
- 6) обезбеди при пројектовању и изградњи нових објеката Школе уградњу уређаја који омогућавају благовремено откривање и јављање пожара.

Директор је дужан обезбедити да апарати за гашење пожара, хидранти и расвета за евакуацију буду постављени на најприступачнијим и лако уочљивим местима, да буду комплетни и стално у приправности и доступни за употребу.

Домар - лојач је дужан сваког радног дана извршити контролу да ли су хидранти, апарати за гашење пожара и расвета за евакуацију комплетни и на својим местима, а у случају недостатака дужан је одмах о томе обавестити директора.

Домар - лојач утврђује размештај уређаја и апарата из става 1. овог члана по објектима Школе, и води евиденцију о њима.

5. Контрола и одржавање уређаја и инсталација

Члан 10.

Уређаји за откривање, јављање и гашење пожара, и расвета за евакуацију морају се одржавати у исправном стању у складу са техничким прописима и упутствима произвођача од стране овлашћеног сервиса, тако да се обезбеди њихово стално и несметано функционисање.

Електрични, громобрански, димоводни, грејни и други уређаји и инсталације морају се одржавати у исправном стању у складу са техничким прописима и упутствима произвођача од стране овлашћеног сервиса, тако да се спречи избијање и ширење пожара и експлозија.

Члан 11.

Контрола и одржавање уређаја и инсталација из члана 10. ових Правила мора се вршити у складу са техничким прописима и упутствима произвођача од стране овлашћеног сервиса који има лиценцу, на следећи начин:

- 1) **хидрантска мрежа** - са свим уређајима и арматуром, контролише се најмање једном годишње;
- 2) **апарати за гашење пожара** – провера исправности (сервисирање) сваких 6 месеци, испитивање посуда апарата са прахом “С” на хладан водени притисак сваке 2 године и испитивање челичних боца апарата са компримираним гасовима на хладан водени притисак (СО2) сваких 5 година; сваки апарат мора имати контролну налепницу на којој су уписани технички подаци о апарату и контролним прегледима;
- 3) **стабилне инсталације за дојаву пожара** (у случају да буду уграђене у нове објекте Школе) – редовни сервисни преглед свака 2 месеца, периодични сервисни преглед једном годишње и генерални сервис система сваке 3 године;
- 4) **расвета за евакуацију у случају пожара** - провера исправности (сервисирање) сваких 6 месеци;
- 5) **громобранска инсталација** – периодична контрола и мерење отпора једном годишње, и након удара грома;
- 6) **електричне инсталације и уређаји ниског напона** – редовна контрола једном годишње, укључујући и контролу статичког електрицитета;
- 7) **димоводни канали и димњаци** – преглед и чишћење једном годишње пре грејне сезоне;
- 8) **складишта уља за ложење** – контрола и одржавање у складу са техничким прописима;
- 9) **котларнице на уље за ложење и на чврсто гориво** (угаљ, дрво) – контрола и испитивање једном годишње пре грејне сезоне;
- 10) **други уређаји** – машине у радионици, термоакумулационе пећи, пећи на уље за ложење и чврсто гориво (угаљ, дрва), електричне грејалице и други електрични уређаји (радио, ТВ, компјутери, фрижидери, вентилатори) - одржавање и поправка уређаја и инсталација у случају квара у складу са техничким прописима и упутствима произвођача - одговорни сви запослени који користе те уређаје, за пећи одговоран домар - лојач;

11) **ормарићи за пружање прве помоћи** – контрола комплетности једном месечно, а рокова употребе једном годишње – одговорна су референт за безбедност и здравље на раду и лица одређена за пружање прве помоћи;

Референт за заштиту од пожара:

- 1) стара се о роковима контроле, одржавања, сервисирања и замене уређаја и инсталација из става 1. тачка 1. до 10. овог члана;
- 2) чува документа о контроли и одржавању;
- 3) води евиденцију о контроли и одржавању (ко је извршио контролу, када и стручни налаз).

Сви запослени дужни су сваку употребу и пражњење апарата за гашење пожара одмах пријавити референту за заштиту од пожара.

Забрањено је коришћење хидранта за друге намене осим за гашење пожара - одговорни свизапослени.

Домар - ложач мора имати стручни испит и лекарско уверење за ложача.

Уколико домар - ложач примети неке неисправности на уређајима и инсталацијама из става 1. овог члана, дужан је да их одмах отклони, а ако није у стању да то сам учини, да одмах о томе обавести помоћника директора.

6. Мере заштите од пожара при промету, ускладиштењу и употреби запаљивих течности и гасова

Члан 12.

Прометом запаљивих течности и гасова сматра се набавка, утовар у превозна средства и истовар, преношење, руковање код допреме, смештаја и отпреме у складишним и другим радним просторијама, допрема и отпрема путем цевовода, претакање и друге радње са запаљивим течностима и гасовима.

Ускладиштењем запаљивих течности и гасова подразумева се свако трајно и привремено држање и смештај ових течности и гасова у објектима, на слободном простору, у посудама без обзира на величину и врсту посуда у којима се држе.

Члан 13.

При промету, ускладиштењу и употреби запаљивих течности и гасова морају се спроводити следеће мере заштите од пожара и експлозија:

- 1) мере заштите при смештају и држању уља за ложење - одговоран домар - ложач;
- 2) мере заштите од пожара у котларницама на уље за ложење и чврсто гориво (угаљ, дрво) -одговоран домар - ложач;
- 3) мере заштите при извођењу радова заваривања, резања и лемљења - одговорно лице које изводи те радове и руководилац радова;
- 4) мере заштите при коришћењу покретних затворених судова за компримиране, течне и под притиском растворене гасове (боце са ТНГ гасом) - одговорни сви запослени који користе те судове;

Одобрење за извођење радова заваривања, резања и лемљења у Школи издаје референт за заштиту од пожара.

У Школи је забрањено уношење и коришћење експлозивних материја, запаљивих течности и гасова осим у следећим случајевима, за шта су одговорни сви запослени:

- 1) складиштење уља за ложење за потребе котларнице на уље за ложење – одговоран домар - ложач;
- 3) у хемијском кабинету за наставу највише 1 литар запаљивих течности - одговорни наставник хемије;

4) запаљива течна средства за чишћење просторија највише 1 литар и за чишћење машина у радионици највише 1 литар - одговорне спремачице и домар - ложач.

Члан 14.

Приликом промета, ускладиштења и употребе запаљивих течности и гасова морају се спроводити следеће мере заштите од пожара и експлозија:

1) апарати, уређаји и инсталације које служе за заштиту објеката за смештај запаљивих течности и гасова од пожара, експлозије, провале и крађе, морају се одржавати у исправном стању – одговоран домар - ложач;

2) забрањено је у објектима и на просторима за ускладиштавање запаљивих течности (уље за ложење и др.) држати запаљиви материјал, вршити заваривање, резање и лемљење, коришћење алата и уређаја који варниче, отворене ватре, грејних уређаја са отвореним пламеном - одговорни домар - ложач и сви запослени који рукују запаљивим течностима и гасовима (боце са ТНГ гасом, запаљиве материје у хемијском кабинету и радионици);

3) употребљена амбалажа у којој су држане запаљиве течности и гасови ускладиштава се у посебној просторији, односно простору, под условима предвиђеним за држање и смештај запаљивих течности и гасова - одговорни домар - ложач;

4) утовар и истовар запаљивих течности врши се по правилу дању и уз забрану приступанепозваним лицима – одговоран домар - ложач;

5) објекти за смештај запаљивих течности и гасова морају имати одговарајуће проветравање – одговорни домар - ложач;

6) промет и ускладиштење запаљивих течности и гасова, руковање котларницама на уље за ложење могу обављати само лица која имају стручни испит и лекарско уверење да су психофизичко способна за руковање тим материјама и котларницама - одговоран је директор;

7) резервоари и други објекти, као и посуде, постројења и уређаји који се користе код смештаја и употребе запаљивих течности и гасова могу се изграђивати, односно држати само на местима које одобри надлежни орган Министарства унутрашњих послова – одговоран референт за заштиту од пожара;

8) у хемијским кабинетима морају се спроводити мере заштите са самозапаљивим и запаљивим чврстим, течним и гасовитим материјама у складу са врстама тих материја - одговоран наставник хемије;

9) у хемијским кабинетима, радионицама и кухињама мора се вршити проветравање - одговорни наставници хемије, домар - ложач и спремачице;

10) на крају наставе, односно радног времена сваке смене морају се искључити сва грејна тела, електрични уређаји (сијалице, компјутери, пећи, штедњаци и др.) као и сви други грејни уређаји са усијаним површинама или они који варниче и могу да изазову пожар или експлозију - одговорни сви запослени; за контролу и по потреби искључење уређаја након наставе одговорне су спремачице;

11) из радионица и других просторија морају се након сваке смене изнети масне крпе, пуцвол и друге тканине које служе за брисање руку и машина и одложити у метални контејнер ван зграде Школе – одговорне спремачице;

12) грејни уређаји могу се користити само ако су технички исправни и ако имају одговарајући технички исправан прикључак, односно извод - одговорни домар - ложач;

13) запаљиви материјал не сме се смештати на простору који није удаљен најмање 6 метара од објекта или дела објекта, ако техничким прописима није другачије одређено – одговоран директор;

- 14) запаљиви материјал не сме се смештати у учионицама, на таванима школских зграда, степенишном простору, ходницима, стајалиштима, вратима, излазима и осталим пролазима – одговоран директор, односно руководилац одељења;
- 15) забрањено је запаљиве течности сипати у канализациону мрежу – одговорни сви запослени;
- 16) у објектима и на просторима који се користе за ускладиштавање запаљивих течности морају се поставити одговарајући знаци забране и упозорења – одговоран директор.

7. Противпожарна стража

Члан 15.

Противпожарну стражу дужно је да организује:

- 1) лице које претаче запаљиве течности и запаљиве гасове у колични изнад 5 м³;
- 2) лице које врши заваривање, резање и лемљење, користи отворени пламен или алат који варнички у просторији која није посебно прилагођена за обављање тог посла;
- 3) организатор јавног скупа или приредбе на којој постоји опасност од избијања пожара.

Под противпожарном стражом из става 1. овог члана подразумева се присуство лица стручно оспособљених за спровођење мера заштите од пожара са одговарајућом противпожарном опремом.

Директор је дужан пре почетка радова, односно скупа:

- 1) упознати лица, односно организаторе са обавезама из става 1. и 2. овог члана;
- 2) писмено обавестити референта за заштиту од пожара о радовима, односно скупу из става 1. овог члана.

8. Остале превентивне мере заштите од пожара

Члан 16.

У зградама и двориштима Школе морају се спроводити следеће превентивне мере заштите од пожара:

- 1) забрањено је градити или постављати објекте и друге препреке на путевима, пролазима, платоима и прилазима објектима Школе који су предвиђени за прилаз ватрогасних возила, прилази за ватрогасна возила око Школе морају стално бити слободни – одговоран је директор;
домар - лојач је дужан свакодневно контролисати да ли су ти путеви слободни за пролаз;
- 2) приступи ватрогасним апаратима и хидрантима морају бити стално слободни – одговоран директор;
домар - лојач је дужан свакодневно контролисати да ли су ти приступи слободни;
- 3) забрањено је пушење и употреба ватре у зградама и двориштима Школе - одговорни сви запослени;
- 4) чишћење просторија од прашине и запаљивих отпадака после сваке смене; после сваког чишћења прашину и запаљиве отпатке одмах изнети у метални контејнер ван зграде Школе - одговорне спремачице;
- 5) забрањено је у свим просторијама Школе коришћење гасних и електричних решова, осим у кухињи - одговорни сви запослени;
- 6) забрањено је крпљење (лицновање) осигурача за струју; осигурачи морају бити димензионисани за одговарајуће оптерећење и замењивати се само исправним новим осигурачима - одговоран домар - лојач;
- 7) кварове на електричним уређајима и инсталацијама сме да отклони само за то стручно лице – одговорни сви запослени;

- 8) забрањено је држање папира и других запаљивих материјала на удаљености мањој од 1 метра од пећи и других ужарених грејних тела - одговорни сви запослени;
- 9) у просторијама у којима се чува папирна документација и књиге (регистратори, архива, библиотека), документи и књиге морају бити удаљени најмање 60 цм од таванице и сијаличног места, а ширина пролаза између књига и документације најмање 80 цм – одговоран библиотекар;
- 10) правилно и наменско коришћење уређаја, машина, апарата и инсталација на безбедан начин у складу са техничким прописима и упутствима произвођача - одговорни сви запослени који користе те уређаје;
- 11) уколико запослени уочи неисправности на уређајима и инсталацијама које могу изазвати пожар дужан је о томе одмах обавестити директора - одговорни сви запослени;
- 12) обавезно је истицање телефонских бројева: милиције 192, ватрогасаца 193 и хитне помоћи 194 код сваког телефона у Школи - одговоран директор;
- 13) у свим просторијама где постоји повећана опасност од пожара морају се поставити видни натписи о забрани употребе шибица, упаљача и употребе ватре у било ком облику – одговорани директора;
- 14) забрањено је паљење ватре и спаљивање смећа, траве и биљних остатака у дворишту Школе и на улици око Школе - одговорни сви запослени;
- 15) редовно кошење траве и уклањање биљних отпадака у дворишту Школе и на улици око Школе - одговорни домар - ложач и спремачице;
- 16) директор и домар - ложач морају бити упознати где се налазе главни прекидачи за искључење довода електричне енергије у целу зграду Школе као и о начину искључења истих;
- 17) приступи главним прекидачима за струју морају бити стално слободни – одговоран домар;
- 18) забрањен је улазак у просторије Школе лицима која су под дејством алкохола или других опојних средстава - одговорни домар - ложач и спремачице;
- 19) ученицима је забрањено да у зграду Школе уносе запаљиве и експлозивне материје, упаљаче и шибице.
- 20) сваки запослени који примети да због неспровеђења превентивних мера заштите од пожара утврђених овим Правилама прети посредна опасност од избијања пожара може предложити директору Школе, обуставу наставе и других облика рада са ученицима у одређеној просторији или радној јединици, док се та посредна опасност не отклони, о чему одлуку доноси директор Школе.
- 21) након сваког пожара у Школи референт за заштиту од пожара дужан је размотрити околности под којима је пожар избио и предложити директору Школе превентивне мере за спречавање нових пожара.

9. Обезбеђење евакуације ученика и запослених у случају пожара

Члан 17.

У циљу обезбеђења евакуације ученика и запослених у случају пожара морају се спроводити следеће мере:

- 1) евакуација је организовано напуштање зграде Школе од стране ученика и запослених у случају непосредне опасности од избијања пожара, у случају пожара и других опасности (експлозија, земљотрес и др.);
- 2) забрањено је градити или постављати објекте и друге препреке на путевима, пролазима, платоима и прилазима објектима Школе и у згради Школе који су предвиђени за евакуацију људи и имовине угрожених пожаром; путеви за евакуацију морају бити стално слободни – одговоран директор; домар - ложач је дужан свакодневно контролисати да ли су ти путеви стално слободни;

- 3) забрањено је постављање намештаја и других предмета и препрека на свим вратима, ходницима, пролазима, степеништима, међупросторијама и стајалиштима у згради Школе –одговоран директор;
- 4) распоред намештаја и предмета у учионицама и другим просторијама и ходницима мора обезбедити несметану евакуацију ученика и запослених – одговоран директор;
- 5) забрањено је закључавање учионица и других просторија током боравка ученика и других лица у њима, као и свих излазних врата из објекта Школе током радног времена Школе – одговоран директора;
- 6) при реконструкцији и адаптацији објекта Школе обезбедити да се врата за евакуацију отварају у смеру евакуације - одговоран директор;
- 7) један примерак кључева од свих врата Школе морају бити у једном ормарићу на видном месту- одговоран директор;
- 8) путеви за евакуацију морају бити изведени на следећи начин: хоризонталне и ветрикалне површине морају бити обрађене негоривим материјама, подови равни без избочења и оштећења која могу узроковати пад лица при евакуацији; подови морају бити сигурни од клизања и без облога које се могу набрати или померати; заштитне ограде степеништа као и бочне површине на евакуационим путевима морају бити без детаља који могу ухватити одећу – одговоран директор.

10. Финансирање заштите од пожара

Члан 18.

Референт за заштиту од пожара дужан је једном годишње доставити директору:

- 1) извештај о контроли спровођења мера заштите од пожара;
- 2) предлог потреба за набавком уређаја и опреме за гашење пожара из члана 9. ових Правила;
- 3) списак обавезних контрола и одржавања уређаја и инсталација из члана 11. ових Правила;
- 4) потребна финансијска средства за набавку, контролу и одржавање уређаја и инсталација из члана 9. и 11. ових Правила.

Средства за набавку уређаја и опреме за гашење пожара и за контролу и одржавање уређаја и инсталација из става 1. овога члана, као и за спровођење мера заштите од пожара утврђених овим

Правилима обезбеђују се у годишњем финансијском плану Школе који доноси Школски одбор, о чему се стара директор Школе.

III. МЕРЕ ЗАШТИТЕ У СЛУЧАЈУ ИЗБИЈАЊА ПОЖАРА

1. Гашење пожара

Члан 19.

Дужности запослених у случају избијања пожара су:

- 1) сваки запослени који примети непосредну опасност од избијања пожара или примети пожар, дужан је да уклони опасност, односно да угаси пожар, ако то може учинити без опасности за себе или другог;
- 2) ако запослени не може сам да угаси пожар, дужан је да о томе без одлагања прво обавести најближу ватрогасну јединицу позивајући са фиксног телефонски број 193, односно полицијску станицу позивајући број телефона број 192, а тек након тога дужан је обавестити о пожару директора, односно помоћника директора;

- 3) након доласка ватрогасне јединице, сва радно способна лица која се затекну на месту пожара дужна су да извршавају наређења руководиоца гашења пожара, односно руководиоца ватрогасне јединице, као и да пруже помоћ у гашењу пожара и спасавању људи и имовине;
- 4) ученици не гасе пожар, већ само ватрогасци и запослени Школе;
- 5) забрањена је лажна пријава пожара и других техничко-технолошких несрећа;

Члан 20.

Пожар се гаси на следећи начин, за шта су одговорни сви запослени:

- 1) почетни пожар гаси се првим расположивим ручним апаратом за гашење пожара;
- 2) ручни апарати за гашење пожара служе само за гашење почетних пожара;
- 3) ручним апаратом за гашење пожара прахом типа “С-6” и “С-9” гасе се пожари чврстих, течних и гасовитих материја (осим запаљивих метала) и електричних уређаја и инсталација под напоном до 1.000 В;
- 4) ручним апаратом за гашење пожара угљен-диоксидом типа “СО2-5” гасе се пожари запаљивих течности и гасова и електричних уређаја и инсталација под напоном до 10.000 В;
- 5) водом се гасе пожари чврстих материја: дрво, текстил, угаљ, папир и друго;
- 6) водом се не сме гасити пожар електричних уређаја и инсталација под напоном, деривата нафте (уље за ложење, бензин, дизел), боја, лакова и масти;
- 7) у случају гашења пожара водом и помоћу хидранта обавезно је претходно искључити електричну инсталацију у просторији угроженој од пожара или на главном прекидачу – одговорни домар - лојач и спремачице;
- 8) сувим песком гасе се пожари запаљивих течности и запаљивих метала;
- 9) ако лицу гори одећа треба да легне и да се ваља на поду да би угасио пожар на себи;
- 10) лицу које је захваћено пожаром треба помоћи и то: угасити пожар апаратом за гашење пожара прахом типа “С-6” или “С-9”, а у недостатку истог умотати делове тела захваћене пожаром приручним средствима (капут, мантил, пешкир, ћебе).
- 11) у случају пожара искључити гасну инсталацију на главном прекидачу - одговорни домар - лојач;
- 12) забрањено је окупљање око места пожара, осим лица која учествују у гашењу пожара;
- 13) књиге, архиву и регистратурски материјал не би требало гасити водом, већ апаратом за гашење пожара прахом типа “С-6” и “С-9”, да се избегне непотребна штета на истима;
- 14) по могућности, спасити документацију трајне вредности (матичне књиге, дневнике и др.).

2. Евакуација ученика и запослених у случају избијања пожара

Члан 21.

Евакуација ученика и запослених у случају избијања пожара спроводи се на следећи начин:

- 1) евакуација се спроводи у случају непосредне опасности од избијања пожара, у случају пожара и других опасности (експлозија, земљотрес и др.);
- 2) у случају пожара, прво се спроводи евакуација, а након тога се гаси пожар;
- 3) евакуацију наређује и спроводи директор, односно наставник у учионици и просторији у току наставе и рада са ученицима;
- 4) евакуација може бити: евакуација из поједине учионице или просторије, евакуација из евакуационе зоне и евакуација из целе зграде Школе;

- 5) евакуација се спроводи напуштањем евакуационе зоне, коришћењем смера и пута евакуације и окупљањем на зборном месту, у складу са Планом евакуације из члана 34. ових Правила;
- 6) ако је наведени пут и излаз у Плану евакуације угрожен од пожара користити најближи излаз који није угрожен од пожара;
- 7) у случају густог дима пузећи испод облака дима напустити просторију захваћену пожаром;
- 8) наставници морају спречити панику међу ученицима;
- 9) евакуацију треба обавити смирено, безбедно, брзим ходом, без трчања;
- 10) наставници морају утврдити да ли су сва деца напустила зграду Школе;
- 11) треба спречити евакуацију скакањем кроз прозор или са спрата у приземље, спуштањем низ олуке или клизањем низ ограду на степеништу;
- 12) за евакуацију не користити задимљене просторије због отровних гасова;
- 13) нарочито водити рачуна приликом евакуације ученика нижих разреда;
- 14) током евакуације наставници су дужни пружити помоћ болесним ученицима, ученицима са посебним потребама и са сметњама у развоју;
- 15) након евакуације наставници морају спречити повратак ученика у зграду Школе;
- 16) током евакуације потребно је обезбедити добро осветљење на евакуационим путевима, и то у ходницима, на степеништу, на излазним вратима и у дворишту Школе;
- 17) након евакуације ученика из зграде Школе наставник окупља ученике на зборном месту, и поново проверава да ли су сви ученици на броју, и даље поступа по наређењу директора.

Члан 22.

Прва медицинска помоћ у случају избијања пожара спроводи се на следећи начин, за шта су одговорни сви запослени:

- 1) наставници и сви запослени дужни су пружити прву медицинску помоћ повређеним ученицима и запосленима, коришћењем ормарића за пружање прве медицинске помоћи и другим приручним средствима;
- 2) у случају потребе за пружањем хитне стручне медицинске помоћи, сваки запослени дужан је одмах позвати Службу хитне медицинске помоћи на телефон 194;
- 3) у случају потребе обезбедити превоз повређених до најближе здравствене установе.

IV. ДУЖНОСТИ ОРГАНА И ЗАПОСЛЕНИХ У СПРОВОЂЕЊУ МЕРА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

1. Школски одбор

Члан 23.

Школски одбор, као орган управљања Школе:

- 1) доноси Правила заштите од пожара у Школи;
- 2) утврђује финансијским планом Школе висину средстава за заштиту од пожара;
- 3) врши анализу организованости, опремљености и оспособљености Школе и запослених за заштиту од пожара;
- 4) утврђује мере за отклањање узрока и опасности од пожара и за унапређење заштите од пожара.

2. Дужности директора Школе

Члан 24.

Директор Школе руководи заштитом од пожара и одговорно је лице за организовање и спровођење мера заштите од пожара и за стање заштите од пожара у Школи, и дужан је да:

- 1) обустави наставу и друге послове ако оцени да због спровођења мера заштите од пожара прети посредна опасност од избијања пожара, док се та опасност не отклони;
- 2) се стара о обезбеђењу средстава за заштиту од пожара у Школи;
- 3) донесе Програм основне обуке из области заштите од пожара у Школи;
- 4) врши контролу спровођења мера заштите од пожара за Школу у целини;
- 5) извести Школски одбор о налазима инспектора заштите од пожара и предузме мере за извршавање налога и отклањање недостатака утврђених од стране тог инспектора;
- 6) обезбеди да домари - ложачи морају имати стручни испит и лекарско уверење за руковање котларницама и запаљивим материјама;
- 7) предузима мере за унапређење заштите од пожара у Школи;
- 8) нареди евакуацију ученика и запослених, у случају непосредне опасности од избијања пожара, у случају пожара и других опасности (експлозија, земљотрес и др.).

3. Посебне дужности директора и дужности секретара

Члан 25.

Директор школе одговоран је за спровођење мера заштите од пожара, утврђених овим Правилима и дужан је да:

- 1) упозна, пре пројектовања, изградње, реконструкције и контроле објеката, уређаја и инсталација, као и радова других правних лица у Школи, извођаче тих радова са њиховим обавезама из члана 8. ових Правила и писмено обавести о тим радовима референта за заштиту од пожара;
- 2) обезбеди да апарати за гашење пожара, хидранти и расвета за евакуацију буду постављени на најприступачнијим и лако уочљивим местима, доступни, комплетни и стално у приправности;
- 3) обезбеди да се запаљиви материјал не сме смештати на простору који није удаљен најмање 6 метара од објекта или дела објекта;
- 4) обезбеди да се запаљиви материјал не сме смештати у учионицама, на таванима школских зграда, степенишном простору, ходницима, стајалиштима, вратима, излазима и осталим пролазима;
- 5) упозна, пре почетка претакања запаљивих течности, заваривања, резања, лемљења и организовања јавног скупа, лица која врше те послове са њиховим обавезама из члана 15. ових Правила и писмено обавести референта за заштиту од пожара о тим пословима;
- 6) обезбеди спровођење забране градње или постављања објеката и других препрека на путевима, пролазима, платоима и прилазима објектима Школе који су предвиђени за прилаз ватрогасних возила, тако да прилази за ватрогасна возила око Школе буду стално слободни;
- 7) обезбеди да приступи ватрогасним апаратима и хидрантима буду стално слободни;
- 8) обезбеди у просторијама у којима се чува папирна документација и књиге (регистратори, архива, библиотека), да документи и књиге морају бити удаљени најмање 60 цм од таванице и сијаличног места, а ширина пролаза између књига и документације најмање 80 цм;
- 9) обезбеди обавезно истицање телефонских бројева: милиције 192, ватрогасаца 193 и хитне помоћи 194 код сваког телефона у Школи;

- 10) обезбеди да по један примерак кључева од свих врата Школе буду у једном ормарићу на видном месту у Школи;
- 11) обезбеди у свим просторијама где постоји повећана опасност од пожара постављање видних натписа о забрани употребе шибица, упаљача и употребе ватре у било ком облику;
- 12) буде упознат где се налазе главни прекидачи за искључење довода електричне енергије и гаса у целу зграду радне јединице, као и о начину искључења истих;
- 13) обезбеди да приступи главним прекидачима за струју и гас буду стално слободни;
- 14) обезбеди спровођење забране градње или постављања објекта и других препрека на путевима, пролазима, платоима и прилазима објектима Школе који су предвиђени за евакуацију људи и имовине угрожених пожаром и да путеви за евакуацију морају бити стално слободни;
- 15) обезбеди спровођење забране постављања намештаја и других предмета и препрека на свим вратима, ходницима, пролазима, степеништима, међупросторијама и стајалиштима у згради Школе;
- 16) обезбеди да распоред намештаја и предмета у учионицама и другим просторијама и ходницима омогући брзу евакуацију ученика и запослених;
- 17) обезбеди спровођење забране закључавања учионица и других просторија током боравка ученика и других лица у њима, као и свих излазних врата из објекта Школе током радног времена Школе;
- 18) обезбеди при реконструкцији и адаптацији објекта школе, да се врата за евакуацију отварају у смеру евакуације;
- 19) обезбеди да путеви за евакуацију буду изведени у складу са чланом 17. став 1. тачка 8. ових Правила;
- 20) одмах обавести о сваком пожару у радној јединици директора Школе и референта за заштиту од пожара;
- 21) обезбеди да Планови евакуације и Упутства за поступање у случају пожара из члана 33. ових Правила буду стално истакнути на видљивом месту у радној јединици, односно згради Школе;
- 22) обезбеди спровођење наложених мера од стране референта за заштиту од пожара;
- 23) обезбеди истицање Плана евакуације и Упутства за поступање у случају пожара из члана 33. ових Правила на видљивом месту у свакој згради радне јединице у року од 8 дана од дана ступања на снагу ових Правила;
- 24) упозна све запослене са њиховим дужностима из чланова 24. до 32. ових Правила у року од 30 дана од дана ступања на снагу ових Правила;
- 25) извести директора о налазима инспектора заштите од пожара и предузме мере за извршавање налога и отклањање недостатака утврђених од стране инспектора заштите од пожара;
- 26) наложи запосленима предузимање мера из члана 38. став 1. ових Правила, и других мера за отклањање недостатака и спровођење заштите од пожара утврђених овим Правилима;
- 27) предузима мере за унапређење заштите од пожара у радној јединици;
- 28) обезбеди поштовање кућног ред Школе од значаја за заштиту од пожара;
- 29) нареди и спроведе евакуацију ученика и запослених, у случају непосредне опасности од избијања пожара, у случају пожара и других опасности (експлозија, земљотрес и др.), у складу са Планом евакуације и Упутствима за поступање у случају пожара из члана 33. ових Правила.

Секретар Школе:

- 1) учествује у изради Правила заштите од пожара,
- 2) прати прописе о заштити од пожара и указује на обавезе које проистичу из њих.
- 3) извештава директора о налазима инспектора заштите од пожара и предузме мере за извршавање налога и отклањање недостатака утврђених од стране инспектора заштите од пожара.

4. Дужности референта за заштиту од пожара

Члан 26.

Референт за заштиту од пожара одговоран је за организовање спровођења превентивних мера заштите од пожара у Школи, и дужан је да:

- 1) изради Правила заштите од пожара Школе, у сарадњи са секретаром Школе;
- 2) утврди размештај уређаја и апарата за гашење пожара из члана 9. став 1. ових Правила по објектима Школе и води евиденцију о њима;
- 3) стара се о роковима контроле, одржавања и замене уређаја и инсталација из члана 11. став 1. тачка 1. до 12. ових Правила, чува документацију и води евиденцију о контроли и одржавању истих;
- 4) издаје одобрења за извођење радова заваривања, резања и лемљења у Школи;
- 5) стара се да се резервоари и други објекти, као и посуде, постројења и уређаји који се користе код смештаја и употребе запаљивих течности и гасова могу изграђивати, односно држати само на месту које одобри надлежни орган Министарства унутрашњих послова;
- 6) размотри, након сваког пожара у Школи, околности под којима је пожар избио и предложи директору превентивне мере за спречавање нових пожара;
- 7) једном годишње достави директору документа о заштити од пожара из члана 17. став 1. ових Правила;
- 8) сачини Програм основне обуке из области заштите од пожара у Школи и прибави сагласност Министарства унутрашњих послова на тај Програм;
- 9) обавља основну обуку и практичну проверу знања запослених у Школи из области заштите од пожара и води евиденцију о тој обуци;
- 10) врши контролу спровођења мера заштите од пожара утврђених овим Правилима, најмање једном у 3 месеца;
- 11) писмено наложи запосленима предузимање мера заштите од пожара;
- 12) писмено предложи директору Школе предузимање мера заштите од пожара;
- 13) предузме мере за извршавање налога и отклањање недостатака утврђених од стране инспектора заштите од пожара;
- 14) прати прописе о заштити од пожара и предузима мере за унапређење заштите од пожара у Школи;
- 15) редовно извештава директора о свим појавама, променама и проблемима и предлаже предузимање конкретних мера у области заштите од пожара.

5. Дужности свих запослених

Члан 27.

Сви запослени су одговорни за спровођење мера заштите од пожара и за сваку активност којом мењају или могу променити стање и услове заштите од пожара, и дужни су да:

- 1) спроводе мере заштите од пожара и поступају у складу са овим Правилима;
- 2) спроводе заштиту од пожара непрекидно, на свим местима и у свим објектима и просторијама Школе који су изложени опасности од пожара;
- 3) учествују у гашењу пожара и спасавању људи и имовине угрожених пожаром, ако то могу да учине без опасности за себе или другог;
- 4) се старају о одржавању машина и електричних апарата (ТВ, компјутери, штедњаци и др.), које користе у раду, у складу са техничким прописима и упутствима произвођача;

- 5) одмах пријаве референту за заштиту од пожара сваку употребу и пражњење апарата за гашење пожара;
- 6) поштују забрану коришћења хидраната за друге намене осим за гашење пожара;
- 7) поштују забрану уношења и коришћења у Школи експлозивних материја, запаљивих течности и гасова;
- 8) спроводе мере заштите при промету, складиштењу и употреби експлозивних материја, запаљивих течности и гасова (уље за ложење и др.);
- 9) спроводе мере заштите при коришћењу покретних затворених судова за компримиране, течне и под притиском растворене гасове;
- 10) у објектима и на просторима за ускладиштавање запаљивих течности и гасова (уље за ложење и др.), поштују забрану држања запаљивог материјала, заваривања, резања и лемљења, коришћења алата и уређаја који варниче, отворене ватре и уређаја са пламеном;
- 11) на крају наставе, односно радног времена сваке смене, искључе све пламенике, грејна тела, електричне уређаје (сијалице, компјутере, штедњаке и др.), уређаје са усијаним површинама, који варниче или могу изазвати пожар или експлозију;
- 12) поштују забрану сипања запаљивих течности у канализациону мрежу;
- 13) поштују забрану пушења и употребе ватре у зградама и двориштима Школе;
- 14) поштују забрану коришћења гасних и електричних решоа у свим просторијама Школе, осим у кухињи;
- 15) поштују правило да кварове на електричним уређајима и инсталацијама сме да отклони само за то стручно лице;
- 16) поштују забрану држања папира и других запаљивих материјала на удаљености мањој од 1 метра од пећки и других ужарених грејних тела;
- 17) правилно и наменски користе уређаје, машине, апарате и инсталације на безбедан начин у складу са техничким прописима и упутствима произвођача;
- 18) уколико уоче неисправности на уређајима и инсталацијама које могу изазвати пожар одмах о томе обавесте помоћника директора;
- 19) поштују забрану паљења ватре и спаљивања смећа, траве и биљних остатака у дворишту Школе и на улици око Школе;
- 20) се старају да ученици не уносе у зграду Школе запаљиве и експлозивне материје, упаљаче и шибице;
- 21) сваки запослени који примети да због неспровеђења мера заштите од пожара прети посредна опасност од избијања пожара, може предложити директору, односно помоћнику директора обуставу наставе и других послова, док се та посредна опасност не отклони;
- 22) сваки запослени који примети непосредну опасност од избијања пожара или примети пожар, дужан је да уклони опасност, односно да угаси пожар, ако то може учинити без опасности за себе или другог;
- 23) ако запослени не може сам да угаси пожар, дужан је о томе одмах обавестити ватрогасце на број 193, односно полицију на број 192, а након тога обавестити о пожару директора, односно помоћника директора;
- 24) учествују у гашењу пожара, евакуацији ученика и запослених и пруже прву медицинску помоћ повређенима у случају пожара у складу са Планом евакуације и Упутствима за поступање у случају пожара који су истакнути на видном месту у Школи;
- 25) поштују забрану лажног пријављивања пожара и других несрећа;
- 26) присуствују основној обуци и практичној провери знања из области заштите од пожара;
- 27) ако не задовоље на практичној провери знања из области заштите од пожара, најкасније 30 дана од дана извршене провере поново приступе тој практичној провери знања;

28) изврше наложене мере од стране референта за заштиту од пожара;

Неспровођење мера заштите од пожара утврђених прописима о заштити од пожара и овим Правилима сматра се тежом повредом радне обавезе и подлеже дисциплинској одговорности у складу са општим актима Школе;

Дисциплинска одговорност запослених не искључује материјалну, прекршајну и кривичну одговорност истих.

6. Дужности наставника и стручних сарадника

Члан 28.

Сви наставници и стручни сарадници одговорни су за спровођење мера заштите од пожара, за безбедност и заштиту ученика од пожара у учионицама и другим просторијама у којима обављају рад са ученицима, и дужни су да:

- 1) у случају непосредне опасности од избијања пожара, у случају пожара и других опасности (експлозија, земљотрес и др.), нареду и спроведу евакуацију ученика у току часа из учионице, односно зграде Школе и пруже прву медицинску помоћ повређеним ученицима, у складу са Планом евакуације и Упутствима за поступање у случају пожара који су истакнути на видном месту у Школи;
- 2) удаље ученике и друга лица која не поштују прописане мере заштите од пожара из учионице и друге просторије у којој обављају рад са ученицима;
- 3) користе учионице и друге просторије и наставна средства на начин којим не прети опасност од избијања пожара;
- 4) стално прате поступке ученика и благовремено предузимају мере да ученици не изазову пожар;
- 5) упознају ученике са правилним руковањем опремом, електричним и другим апаратима, грејним телима, грејним уређајима са усијаним површинама или који варниче, у учионицама и другим просторијама у којима обављају рад са ученицима.

Члан 29.

Наставници хемије дужни су да:

- 1) спроводе у хемијском кабинету мере заштите са samozапљивим и запљивим чврстим, течним и гасовитим материјама у складу са врстама тих материја;
- 2) држе у хемијском кабинету највише 1 литар запљивих течности;
- 3) обезбеде у хемијском кабинету редовно проветравање;
- 4) упознају ученике са посебним пожарним опасностима у хемијском кабинету, мерама заштите и поступком напуштања просторија у случају пожара, експлозије или друге незгоде;
- 5) врше сталну контролу количине и стања samozапљивих и запљивих материја у хемијском кабинету;
- 6) одреде број горионика-пламеника који могу истовремено да буду у употреби, као и размак од једног до другог пламеника.

Наставници техничког образовања:

- 1) одговорни су за стање кабинета за техничко образовање, стање и исправност свих уређаја, алата и опреме у истом, у циљу спречавања опасности од избијања пожара или експлозије;
- 2) дужни су да се старају да се масне крпе и други материјал за брисање руку и машина одлаже у за то одређену металну посуду са поклопцем;

Библиотекари:

- 1) одговорани су за стање библиотеке и адекватно чување књига у циљу спречавања избијања пожара, имајући у виду да се у библиотеци налази велики број књига које представљају лако запаљиви материјал;
- 2) дужни су да у библиотеци спрече употребу ватре и средстава за паљење (упаљачи, шибице и др.) од стране ученика и запослених;

Одељенске старешине дужни су упознати ученике са Планом евакуације и Упутствима за поступање у случају пожара из члана 33. ових Правила у року од 30 дана од дана ступања на снагу ових Правила.

7. Дужности домара - ложача

Члан 30.

Домар - ложач је дужан да:

- 1) свакодневно изврши контролу да ли су хидранти, апарати за гашење пожара и расвета за евакуацију комплетни и на својим местима, а у случају недостатака одмах о томе обавести директора;
- 2) ако примети неисправности на уређајима и инсталацијама из члана 11. ових Правила (хидранти, апарати за гашење пожара, електрични, гасни и грејни уређаји и др.), одмах отклони те неисправности, а ако није у стању да то сам учини, одмах о томе обавести педагошког руководиоца;
- 3) држи у радионици највише 1 литар запаљивих средстава за чишћење машина и обезбеди проветравање;
- 4) складишти употребљену амбалажу у којој су држане запаљиве течности и гасови у посебној просторији, односно простору, под условима предвиђеним за држање и смештај тих материја;
- 5) се стара да се грејни уређаји могу користити само ако су технички исправни и ако имају исправан прикључак;
- 6) свакодневно контролише да ли су путеви око Школе за прилаз ватрогасних возила стално слободни;
- 7) свакодневно контролише да ли су приступи ватрогасним апаратима и хидрантима слободни;
- 8) свакодневно контролише да ли су путеви за евакуацију у згради и око Школе стално слободни;
- 9) поштује забрану крпљења (лицновања) осигурача за струју; осигурачи морају бити димензионисани за одговарајуће оптерећење и замењивати се само исправним новим осигурачима;
- 10) редовно коси траву и уклања биљне отпатке у дворишту и на улици око Школе;
- 11) буде упознат где се налазе главни прекидачи за искључење довода електричне енергије и гаса у целу зграду радне јединице, као и о начину искључења истих;
- 12) спречи улазак у Школу лицима под дејством алкохола или опојних средстава;
- 13) у случају пожара искључи гасну инсталацију на главном прекидачу;
- 14) у случају гашења пожара водом и помоћу хидранта искључи електричну инсталацију у просторији угроженој од пожара или на главном прекидачу.
- 15) ако примети неисправности на уређајима и инсталацијама из члана 11. ових Правила (хидранти, апарати за гашење пожара, електрични, гасни и грејни уређаји и др.), одмах отклони тенеисправности, а ако није у стању да то сам учини, одмах о томе обавести помоћника директора или директора;
- 16) има положен стручни испит и лекарско уверење за ложача;
- 17) спроводи мере заштите од пожара при складиштењу уља за ложење за потребе котларнице;

- 18) одржава у исправном стању апарате, уређаје и инсталације које служе за заштиту објеката за смештај запаљивих течности и гасова од пожара, експлозије, провале и крађе;
- 19) обезбеди поштовање забране држања запаљивог материјала, заваривања, резања и лемљења, коришћења алата и уређаја који варниче, отворене ватре, уређаја са пламеном у објектима и на просторима за ускладиштавање запаљивих течности и гасова (уље за ложење и др.);
- 20) складишти употребљену амбалажу у којој су држане запаљиве течности и гасови у посебној просторији, односно простору, под условима предвиђеним за држање и смештај тих материја;
- 21) врши утовар и истовар запаљивих течности по правилу дању, уз забрану приступа непозваним лицима;
- 22) обезбеди одговарајуће проветравање објекта за смештај запаљивих течности и гасова;
- 23) спроводи мере заштите од пожара у котларницама;
- 24) стара се да се грејни уређаји могу користити само ако су технички исправни и ако имају исправан прикључак;
- 25) буде упознат где се налазе главни прекидачи за искључење довода електричне енергије у целу зграду радне јединице, као и о начину искључења истих;
- 26) у случају гашења пожара водом и помоћу хидранта искључи електричну инсталацију у просторији угроженој од пожара или на главном прекидачу.

8. Дужности осталих запослених

Члан 31.

Административни радници дужни су да чувају регистратурски материјал и одлажу архивски материјал ажурно и уредно у за то одређеним просторијама, у циљу заштите од пожара, имајући у виду да је архива лако запаљиви материјал.

Спремачице су дужне да:

- 1) за чишћење просторија држе највише 1 литар запаљивих средстава за чишћење;
- 2) изврше контролу на крају наставе, односно радног времена сваке смене да ли су искључена сва грејна тела, електрични уређаји (сијалице, компјутери, штедњаци и др.) као и сви други грејни уређаји са усијаним површинама или они који варниче и могу да изазову пожар или експлозију, а у случају да исти нису искључени да их све искључе;
- 3) чисте просторије од прашине и запаљивих отпадака после сваке смене; после сваког чишћења прашину и запаљиве отпатке одмах изнети у метални контејнер ван зграде Школе;
- 4) редовно чисте двориште и уклањају биљне отпатке у дворишту и на улици око Школе;
- 5) предузимају одговарајуће мере у случају уласка лица која су под дејством алкохола или других опојних средстава у просторије Школе;
- 6) ако приметите оштећења и кварове на уређајима и инсталацијама, одмах о томе обавесте помоћника директора;
- 7) у школама без централног грејања, спроводе мере заштите од пожара при коришћењу пећи на струју и чврсто гориво (угаљ, дрва).

VI. ПЛАНОВИ ЕВАКУАЦИЈЕ, УПУТСТВА ЗА ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ПОЖАРА И ПРОРАЧУН МАКСИМАЛНОГ БРОЈА ЉУДИ КОЛИ СЕ МОГУ БЕЗБЕДНО ЕВАКУИСАТИ ИЗ ОБЈЕКТА

1. Планови евакуације у случају пожара

Члан 32.

Планови евакуације у случају пожара за сваку радну јединицу, односно зграду Школе чине саставне делове ових Правила.

2. Упутства за поступање у случају пожара

Члан 33.

Упутства служе да се запослени и ученици упознају пре избијања евентуалног пожара са поступцима у случају пожара.

Поступак у случају пожара:

- 1) сваки запослени који примети непосредну опасност од избијања пожара или пожар, дужан је да уклони опасност, односно да угаси пожар, ако то може учинити без опасности за себе или другог;
- 2) ако запослени не може сам да угаси пожар, дужан је да о томе одмах прво обавести ватрогасну јединицу на телефон број 193, односно полицијску станицу на број 192, а након тога директора, односно помоћника директора;
- 3) након доласка ватрогасне јединице, сва радно способна лица која се затекну на месту пожара дужна су да извршавају наређења руководиоца гашења пожара, да пруже помоћ у гашењу пожара, спасавању људи и имовине;
- 4) ученици не гасе пожар, већ само ватрогасци и запослени Школе.

Гашење пожара:

- 1) почетни пожар гаси се најближим ручним апаратом за гашење пожара;
- 2) ручни апарати за гашење пожара служе само за гашење почетних пожара;
- 3) ручним апаратом за гашење пожара прахом “С-6” и “С-9” гасе се пожари чврстих, течних и гасовитих материја (осим запаљивих метала) као и електричних уређаја и инсталација под напоном до 1.000 V;
- 4) ручним апаратом за гашење пожара угљен-диоксидом “СО2-5” гасе се пожари запаљивих течности и гасова, и електричних уређаја и инсталација под напоном до 10.000 V;
- 5) водом се гасе пожари чврстих материја: дрво, текстил, угаљ, папир и др.;
- 6) водом се не сме гасити пожар електричних уређаја и инсталација под напоном, деривата нафте (уље за ложење, бензин, дизел), боја, лакова и масти;
- 7) у случају гашења пожара водом и помоћу хидранта обавезно је претходно искључити електричну инсталацију у просторији угроженој од пожара или на главном прекидачу;

Евакуација ученика и запослених:

- 1) евакуација је организовано напуштање зграде Школе од стране ученика и запослених у случају непосредне опасности од избијања пожара, у случају пожара и других опасности (експлозија, земљотрес);
- 2) у случају пожара, прво се спроводи евакуација, а онда гаси пожар;
- 3) евакуацију наређује и спроводи помоћник директора, односно наставник у учионици и просторији у току наставе и рада са ученицима;
- 4) евакуација се спроводи напуштањем евакуационе зоне, коришћењем смера и пута евакуације и окупљањем на зборном месту, у складу са Планом евакуације који се налази уз ова Упутства;
- 5) ако је наведени пут и излаз за евакуацију у Плану евакуације угрожен од пожара користити најближи пут и излаз који није угрожен од пожара;
- 6) наставници морају спречити панику међу ученицима;
- 7) евакуацију треба обавити безбедно, брзим ходом, без трчања;
- 8) наставници морају утврдити да ли су сва деца напустила зграду Школе;
- 9) треба спречити евакуацију скакањем кроз прозор или са спрата у приземље, спуштањем низ олуке или клизањем низ ограду на степеништу;
- 10) за евакуацију не користити задимљене просторије;
- 11) нарочито водити рачуна приликом евакуације ученика нижих разреда;
- 12) током евакуације наставници су дужни пружити помоћ болесним ученицима, ученицима са посебним потребама и сметњама у развоју;
- 13) након евакуације наставници морају спречити повратак ученика у зграду Школе.

Прва медицинска помоћ:

- 1) сви запослени дужни су пружити прву медицинску помоћ повређеним ученицима и запосленима, коришћењем ормарића за прву медицинску помоћ и другим приручним средствима;
- 2) у случају потребе хитне стручне медицинске помоћи, сваки запослен дужан је одмах позвати Службу хитне помоћи на телефон 194 .

Члан 34.

Планови евакуације и Упутства за поступање у случају пожара из члана 33. ових Правила морају бити стално истакнути на видљивом месту у свакој Радној јединици, односно згради Школе – одговоран је помоћник директора.

3. Прорачун максималног броја људи који се могу безбедно евакуисати из објекта

Члан 35.

Прорачун времена евакуације

Прорачун времена евакуације је потребан да би се проверило време евакуације и пролазност коридора за евакуацију, на основу техничке препоруке СРПС ТП21.

Евакуација је пребацивање особа у случају опасности од угроженог до безбедног места.

Анализе евакуације обухватају све особе које могу да се нађу у објекту у тренутку појаве опасности.

Полазно место (ПМ) је место на којем се може затећи особа у тренутку сазнања да је дошло до таквог развоја пожара да је потребна евакуација.

Безбедно место (БМ) је место ван објектана којем се не могу очекивати штетни ефекти пожара (пламен, дим, пад оштећених делова објекта). За безбедно место усваја се растојање од 15m, за случај да је пожар наступио у самом објекту.

Брзина евакуације (v) јесте пројектна вредност брзине кретања човека кроз коридор евакуације. Пројектна брзина неометаног кретања човека на равном поду је 1,5 m/s. Брзина кретања се смањује услед груписања људи пред сужењем коридора, на степеништу и сл. Пројектна брзина при кретању низ степениште је 0,8 m/s.

Коридор евакуације (КЕ) чине грађевинске конструкције зграде којима се ограничавају просторије за комуникацију (ходници, тампон-просторије, степеништа, ветробрани просторија, улати и др.) и спречава рподор пламена и дима из просторија за боравак.

Време евакуације јесте време припреме за евакуацију и време кретања од полазног места до безбедног места.

Време припреме за евакуацију је пројектно време у којем се људи припремају за евакуацију, тј.

Процењују потребу за евакуацијом, саветују се, траже шта ће понети и сл. За пословне објекте, као што је објекат у ком се налази Регионална привредна комора, пројектовано време припреме је најмање 5 минута.

Време евакуисања јесте време кретања од полазног места до безбедног места.

Пут евакуације је пројектна путања коју прелази особа у току евакуације.

Укупан број људи у објекту је збир броја људи који су запослени у објекту и броја посетилаца који се могу очекивати у тренутку евакуације.

1) Објекат ОШ”Свети Сава” у Читлуку:

Пројектовани број људи по објектима и нивоима је следећи:

Приземље школа: 40 запослених + 150 ученика = 190 лица

Приземље сала за физичко: 5 запослених + 120 ученика = 125 лица

Спрат: 8 запослених+180 ученика = 188 лица

Укупан број лица у објекту ОШ “Свети Сава” у Читлуку је $190+125+188 = 403$

Како је степениште ширине 1,4м, то из табеле бр.4 Техничке препоруке СРПС ТП21 следи да је дозвољен број лица која користе једно степениште, у објекту спратности 2 етаж, 335. Како је пројектовани укупан број људи који се крећу степеништем у случају пожара 188 мањи од дозвољеног (188335), следи да је капацитет степеништа задовољавајући и да се евакуација људи из објекта може извести на безбедан начин.

Број излаза из објекта

Објекат има поседује 4 излаза, од којих су сви у функцији. На излазима се налазе врата која се отварају ка споља.

Време евакуације из најудаљеније просторије у објекту –најудаљенија учионица на спрату:

За прорачун евакуације посматрамо евакуацију из најудаљеније просторије у објекту, у случају када нису сви излази у функцији. За најудаљенију просторију узета је најудаљенија учионица на спрату.

1. Усваја се да је време припреме за евакуацију $T_p = 5$ минута = $5 \times 60s = 300s$ (односи се на пословне објекте према СРПС ТП21)

2. I етапа евакуације је евакуација од полазног места (ПМ) до првог излаза (ПИ)

Полазно место је најудаљенија тачка у просторији, а први излаз су врата на излазу из просторије, односно улаз у ходник спрата објекта. Растојање, које човек треба при томе да прође, износи 10m, крећући се пројектованом брзином од 1,5 m/s.

Време евакуације у првој етапи је $t I = 10 / 1,5 = 6,7s$, што је мање од дозвољених 30s.

3. II етапа евакуације је евакуација од првог излаза (ПИ) до етажног излаза (ЕИ). Етажни излаз

представљају почетак степеништа за силазак у приземље. Ово растојање износи 23m и треба га прећи крећући се пројектованом брзином од 1,5 m/s.

Време евакуације у другој етапи је $t II = 23 / 1,5 = 15,3s$, што је мање од дозвољених 60s.

4. III етапа евакуације је евакуација од етажног излаза (ЕИ) до крајњег излаза (КИ), односно време

кретања степеништем и по равном, до излаза из објекта. Укупно растојање које при томе човек треба да пређе је $2 \times 3m + 2 + 3m + 2m + 6m + 14m + 7m = 40m$. Од овог растојања, 32m лице прелази кретањем по равном, а 6 m лице прелази кретањем низ степениште. Брзина кретања човека низ степениште је мања од пројектоване брзине по равном терену, и износи $u = 0,8$ m/s.

Време евакуације у трећој етапи је збир времена кретања степеништем и времена кретања по равном: $t III = 6/0,8 + 32/1,5 = 7,5 + 21,3s = 28,8s$. На сваком скретању већем од 60° , претпоставља се задржавање од 5s (СРПС ТП21). Пошто имамо 7 скретања веће од 60° , на подесту степеништа два и по једно на изласку из учионице, ступању и зласку са степеништа, скретање на уласку у хол и скретање на излазним вратима, једно и просторији за одмор, прорачунато време повећавамо за $7 \times 5s = 35s$. Укупно време евакуације у овој етапи је $28,8s + 35s = 63,8s$, што је мање од дозвољених 180s.

5. IV етапа евакуације је евакуација од крајњег излаза (КИ) до безбедног места (БМ). При томе човек треба да пређе пут од 28m, крећући се брзином од 1,5 m/s и 1,5m крећући се низ степенице брзином 0,8m.

Време евакуације у IV етапи је $t IV = 28/1,5 + 1,5/0,8 = 18,6s + 1,9s = 20,5s$

УКУПНО ВРЕМЕ ЕВАКУАЦИЈЕ је збир свих ових времена и износи:

$t_{п} + t I + t II + t III + t IV = 300s + 6,7s + 15,3s + 63,8s + 20,5s = 406,3s = 6$ минута и 46,3 секунде.

За прорачун потребног броја евакуационих излаза и њихових димензија важан фактор је специфична пропусна моћ (СПМ), која показује број људи који може да прође кроз пролаз или излаз одређене ширине за 1 минут.

У објекту који разматрамо најмања ширина излаза је 1,8m, што на основу СРПС ТП 21 следи да је број особа које могу да се евакуишу 98 за један минут. Пошто је пројектован број особа које се могу наћи у објекту 406, следи да је потребно време за евакуацију на излазу из објекта 4,14 минута.

Укупно време евакуације треба повећати за 4мин, односно 240с, па ће укупно време евакуације износити 6мин.и 46,3s+4мин.=10мин и 46,3s.

2) Објекат ОШ”Свети Сава” у Глободеру:

Пројектовани број људи по објектима и нивоима је следећи:

Подрум: 5 ученика + 1 запослени = 6 лица

Приземље: 8 запослених + 80 ученика = 88 лица

Укупан број лица у објекту ОШ “Свети Сава” у Глободеру је $6+88 = 94$.

Како је степениште ширине 1,4м, то из табеле бр.4 Техничке препоруке СРПС ТП21 следи да је дозвољен број лица која користе једно степениште, у објекту спратности 2 етажне, 335. Како је пројектовани укупан број људи који се крећу степеништем у случају пожара 188 мањи од дозвољеног (94335), следи да је капацитет степеништа задовољавајући и да се евакуација људи из објекта може извести на безбедан начин.

Број излаза из објекта

Објекат поседује 4 излаза, од којих је један на котларници на чврсто гориво, и он би се користио за евакуацију из приземља објекта школе, само у случају немогућности коришћења остала 3 излаза. На излазима се налазе врата која се отварају ка споља.

Време евакуације из најудаљеније просторије у објекту – просторија предшколске групе

За прорачун евакуације посматрамо евакуацију из најудаљеније просторије у објекту, у случају када нису сви излази у функцији. За најудаљенију просторију узета је просторија предшколске групе, под условом да два најближа излаза није у могуће употребити, већ је неопходно евакуацију извршити на наставничком улазу.

1. Усваја се да је време припреме за евакуацију $T_p = 5$ минута = $5 \times 60s = 300s$ (односи се на пословне објекте према СРПС ТП21)

2. I етапа евакуације је евакуација од полазног места (ПМ) до првог излаза (ПИ)

Полазно место је најудаљенија тачка у просторији, а први излаз су врата на излазу из просторије, односно улаз у ходник приземља објекта. Растојање, које човек треба при томе да прође, износи 10м, крећући се пројектованом брзином од 1,5 m/s.

Време евакуације у првој етапи је $t_I = 10 / 1,5 = 6,7s$, што је мање од дозвољених 30s.

3. II етапа евакуације је евакуација од првог излаза (ПИ) до етажног излаза (ЕИ). Етажни излаз представљају почетак степеништа за силазак у нижи ниво приземља (приземље се састоји из два нивоа, а просторија предшколаца је на вишем нивоу). Ово растојање износи $11m+24m=35m$ и треба га прећи крећући се пројектованом брзином од 1,5 m/s.

Време евакуације у другој етапи је $t_{II} = 35 / 1,5 = 23,3s$, што је мање од дозвољених 60s.

На сваком скретању већем од 60° , претпоставља се задржавање од 5с (СРПС ТП21). Пошто имамо 2 скретања веће од 60° , на излазу из просторије и једно скретање у ходнику, прорачунато време повећавамо за $2 \times 5s = 10s$, па је укупно време у другој етапи $23,3+10 = 33,3s$, што је још увек мање од дозвољених 60s.

4. III етапа евакуације је евакуација од етажног излаза (ЕИ) до крајњег излаза (КИ), односно време кретања степеништем и по равном, до излаза из објекта. Укупно растојање које при томе човек треба да пређе је $2m + 8m + 1m = 11m$. Од овог растојања, 8m лице прелази кретањем по равном, а 3m лице прелази кретањем низ степениште. Брзина кретања човека низ степениште је мања од пројектоване брзине по равном терену, и износи $u=0,8$ m/s.

Време евакуације у трећој етапи је збир времена кретања степеништем и времена кретања по равном: $t_{III} = 3/0,8 + 8/1,5 = 3,75+5,33s = 9,08s$. Укупно време евакуације у овој етапи је 9,08с, што је мање од

дозвољених 180s.

5. IV етапа евакуације је евакуација од крајњег излаза (КИ) до безбедног места (БМ). При томе човек треба да пређе пут од 15m, крећући се брзином од 1,5 m/s.

Време евакуације у IV етапи је $t_{IV} = 15/1,5 = 10 \text{ s}$

УКУПНО ВРЕМЕ ЕВАКУАЦИЈЕ је збир свих ових времена и износи:

$t_{п} + t_{I} + t_{II} + t_{III} + t_{IV} = 300s + 6,7s + 33,3s + 9,08s + 10s = 359,08s \sim 6 \text{ минута.}$

За прорачун потребног броја евакуационих излаза и њихових димензија важан фактор је специфична пропусна моћ (СПМ), која показује број људи који може да прође кроз пролаз или излаз одређене ширине за 1 минут.

У објекту који разматрамо најмања ширина излаза је 1,8m, што на основу СРПС ТП 21 следи да је број особа које могу да се евакуишу 98 за један минут. Пошто је пројектован број особа које се могу наћи у објекту 94, следи да је потребно време за евакуацију на излазу из објекта 1 минут.

Укупно време евакуације треба повећати за 1мин, односно 60s, па ће укупно време евакуације износити 6мин. +1мин.=7мин.

С обзиром да је узет нејнеповољнији случај, у нормалним околностима (када су сви излази у употреби) ово време ће доста краће од израчунатих 7 мин.

3) Објекат ОШ „Свети Сава“ у Мачковцу:

Пројектовани број људи је следећи:

Приземље: 5 запослених + 50 ученика = 55 лица

Укупан број лица у објекту ОШ „Свети Сава“ у Мачковцу је 55.

Како је степениште ширине 3,8m, то из табеле бр.4 Техничке препоруке СРПС ТП21 следи да је дозвољен број лица која користе једно степениште, у објекту спратности 2 етаж, 435. Како је пројектовани укупан број људи који се крећу степеништем у случају пожара 85 мањи од дозвољеног (85435), следи да је капацитет степеништа задовољавајући и да се евакуација лица из објекта може извести на безбедан начин.

Број излаза из објекта

Објекат поседује 1 излаз. На излазу се налазе врата која се отварају ка споља.

Време евакуације из најудаљеније просторије у објекту – тоалета који припада просторији предшколске групе

За прорачун евакуације посматрамо евакуацију из најудаљеније просторије у објекту. За најудаљенију просторију узет је тоилет који припада просторији предшколске групе.

1. Усваја се да је време припреме за евакуацију $T_{п} = 5 \text{ минута} = 5 \times 60s = 300s$ (односи се на пословне објекте према СРПС ТП21)

2. I етапа евакуације је евакуација од полазног места (ПМ) до првог излаза (ПИ)

Полозно место је најудаљенија тачка у просторији, а први излаз су врата на излазу из просторије, односно улаз у просторију предшколске групе. Растојање, које човек треба при томе да прође, износи

5m, крећући се пројектованом брзином од 1,5 m/s, са два скретања под углом већим од 60°, што продужава време евакуације за 2x5s.

Време евакуације у првој етапи је $t I = 5 / 1,5 + 2 \times 5s = 3,3s + 10s = 13,3s$, што је мање од дозвољених 30s.

3. II етапа евакуације је евакуација од првог излаза (ПИ) до етажног излаза (ЕИ). Етажни излаз представља излаз у предпростор на улазу у школу (прва излазна врата). Ово растојање износи $14m + 15,5m = 39,5m$ и треба га прећи крећући се пројектованом брзином од 1,5 m/s. При томе имамо 3 скретања под углом већим од 60°, што резултира продужењем времена евакуације за $3 \times 5s = 15s$. Време евакуације у другој етапи је $t II = 39,5 / 1,5 + 15s = 26,3s + 15s = 41,3s$, што је мање од дозвољених 60s.

4. III етапа евакуације је евакуација од етажног излаза (ЕИ) до крајњег излаза (КИ), односно време кретања кроз предпростор на излазу из објекта. Кретање се врши по равном. Укупно растојање које при томе човек треба да пређе је 4m, брзином од 1,5 m/s

Време евакуације у трећој етапи је збир времена кретања степеништем и времена кретања по равном: $t III = 4 / 1,5 = 2,67s$. При овоме имамо 1 скретање под углом већим од 60°, што резултира продужењем времена евакуације за 5s.

Укупно време евакуације у овој етапи је 7,67s, што је мање од дозвољених 180s.

5. IV етапа евакуације је евакуација од крајњег излаза (КИ) до безбедног места (БМ). При томе човек треба да пређе пут од 15m, крећући се брзином од 1,5 m/s и пут 1m крећући се низ степениште брзином 0,8 m/s.

Време евакуације у IV етапи је $t IV = 15 / 1,5 + 1 / 0,8 = 10s + 1,25s = 11,25s$

УКУПНО ВРЕМЕ ЕВАКУАЦИЈЕ је збир свих ових времена и износи:

$t_{\text{п}} + t I + t II + t III + t IV = 300s + 13,3s + 41,3s + 7,67s + 11,25s = 353,52s \sim 6$ минута.

За прорачун потребног броја евакуационих излаза и њихових димензија важан фактор је специфична пропусна моћ (СПМ), која показује број људи који може да прође кроз пролаз или излаз одређене ширине за 1 минут.

У објекту који разматрамо најмања ширина излаза је 1,8m, што на основу СРПС ТП 21 следи да је број особа које могу да се евакуишу 98 за један минут. Пошто је пројектован број особа које се могу наћи у објекту 55, следи да је потребно време за евакуацију на излазу из објекта 1 минут.

Укупно време евакуације треба повећати за 1мин, односно 60с, па ће укупно време евакуације износити 6мин. +1мин.=7мин.

4) Објекат ОШ”Свети Сава” у Вучаку:

Пројектовани број лица која је потребни евакуисати је следећи:

Приземље: 3 запослена + 10 ученика = 13 лица

Укупан број лица у објекту ОШ “Свети Сава” у Вучаку је 13.

Како је степениште ширине 1,8m, то из табеле бр.4 Техничке препоруке СРПС ТП21 следи да је дозвољен број лица која користе једно степениште, у објекту спратности 2 етажне, 335. Како је пројектовани укупан број лица која се крећу степеништем у случају пожара 43 мањи од дозвољеног (43335), следи да је капацитет степеништа задовољавајући и да се евакуација лица из објекта може извести на безбедан начин.

Број излаза из објекта

Објекат поседује 2 излаза. На излазу се налазе врата која се отварају ка унутра.

Време евакуације из најудаљеније просторије у објекту – тоалета

За прорачун евакуације посматрамо евакуацију из најудаљеније просторије у објекту у најнеповољнијим условима. Као најудаљенија просторија узета је просторија тоалета, по дусловом да излаз за наставнике (најближи излаз) није могуће користити.

1. Усваја се да је време припреме за евакуацију $T_p = 5$ минута = $5 \times 60s = 300s$ (односи се на пословне објекте према СРПС ТП21)

2. I етапа евакуације је евакуација од полазног места (ПМ) до првог излаза (ПИ)

Полазно место је најудаљенија тачка у просторији, а први излаз су врата на излазу из просторије, односно улаз у ходник. Растојање, које човек треба при томе да прође, износи 11m, крећући се пројектованом брзином од 1,5 m/s, са два скретања под углом већим од 60° , што продужава време евакуације за $2 \times 5s$.

Време евакуације у првој етапи је $t_I = 11 / 1,5 + 2 \times 5s = 7,3s + 10s = 17,3s$, што је мање од дозвољених 30s.

3. II етапа евакуације је евакуација од првог излаза (ПИ) до етажног излаза (ЕИ). Етажни излаз је уједно и крајњи излаз (КИ), тј. излаз из школе. Ово растојање износи $2,6m + 4,2m + 11,2m = 18m$ и треба га прећи крећући се пројектованом брзином од 1,5 m/s. При томе имамо 4 скретања под углом већим од 60° , што резултира продужењем времена евакуације за $4 \times 5s = 20s$.

Време евакуације у другој етапи је $t_{II} = 18 / 1,5 + 20s = 12s + 20s = 32s$, што је мање од дозвољених 60s (у II етапи) + 180s (у III етапи) = 240s (укупно).

4. III етапа евакуације је евакуација од етажног излаза (ЕИ) до крајњег излаза (КИ). У конкретном случају етажни излаз је уједно и крајњи, па III не постоји, односно спојена је са II етапом евакуације. Укупно дозвољено време евакуације у овој етапи је 180s.

5. IV етапа евакуације је евакуација од крајњег излаза (КИ) до безбедног места (БМ). При томе човек треба да пређе пут од 17m, крећући се брзином од 1,5 m/s, и пут 1,5m крећући се низ степениште брзином 0,8 m/s.

Време евакуације у IV етапи је $t_{IV} = 17 / 1,5 + 1,5 / 0,8 = 11,33s + 1,875s = 13,2s$

УКУПНО ВРЕМЕ ЕВАКУАЦИЈЕ је збир свих ових времена и износи:

$t_p + t_I + t_{II} + t_{III} + t_{IV} = 300s + 17,3s + 32s + 13,2s = 362,5s = 6$ минута и 2,5s.

За прорачун потребног броја евакуационих излаза и њихових димензија важан фактор је специфична пропусна моћ (СПМ), која показује број људи који може да прође кроз пролаз или излаз одређене ширине за 1 минут.

У објекту који разматрамо најмања ширина излаза је 1,4m, што на основу СРПС ТП 21 следи да је број особа које могу да се евакуишу 78 за један минут. Пошто је пројектован број особа које се могу наћи у објекту 13, следи да је потребно време за евакуацију на излазу из објекта око 10s.

Укупно време евакуације треба повећати за 10s, па ће укупно време евакуације износити 6мин.и 2,5s + 10s = 6мин.и 12,5s.

VI. НАЧИН ОСПОСОБЉАВАЊА ЗАПОСЛЕНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Члан 36.

Основна обука из области заштите од пожара организује се за све запослене одмах по ступању на рад, а најкасније у року од 30 дана од дана ступања на рад.

Основну обуку и практичну проверу знања запослених обављају правна лица која испуњавају прописане услове и има овлашћење Министарства за обављање ових послова.

Програм обуке доноси директор школе по прибављеној сагласности Министарства унутрашњих послова.

Програм основне обуке запослених има општи део и посебни део који садржи специфичности заштите од пожара за делатност којом се школа бави. Минимум садржаја програма основне обуке запослених члана прописује министар

Запослени су дужни да присуствују основној обуци и практичној провери знања из области заштите од пожара.

Запослени који не задовољи на практичној провери знања из области заштите од пожара дужан је најкасније 30 дана од дана извршене провере поново приступити практичној провери знања из области заштите од пожара.

VII. КОНТРОЛА СПРОВОЂЕЊА МЕРА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Члан 37.

Контрола спровођења мера заштите од пожара утврђених овим Правилима обухвата:

- 1) преглед објеката, просторија и дворишта Школе, преглед уређаја, апарата и инсталација из члана 9. и 11. ових Правила и других уређаја и инсталација у Школи од значаја за заштиту од пожара;
- 2) преглед докумената о контроли и одржавању уређаја и инсталација из члана 11. ових Правила;
- 3) контролу поштовања и спровођења мера заштите од пожара утврђених овим Правилима од стране запослених.

Контролу из става 1. овог члана врши:

- 1) директор за Школу у целини;
- 2) руководилац одељења у својој радној јединици;
- 3) референт за заштиту од пожара за Школу у целини најмање једном у 3 месеца.

Члан 38.

Референт за заштиту од пожара може писмено наложити помоћнику директора и запосленима, а помоћник директора може наложити запосленима предузимање следећих мера:

- 1) отклањање недостатака у спровођењу мера заштите од пожара утврђених овим Правилима;
- 2) забрану употребе оруђа и средстава од којих прети непосредна опасност од избијања пожара;
- 3) забрану вршења одређеног посла у објекту или простору ако прети опасност од избијања пожара;
- 4) забрану употребе отворене ватре или уређаја на местима на којима прети опасност од избијања пожара;

- 5) забрану држања одређених материјала и предмета у затвореним или отвореним просторима од којих прети опасност од избијања и ширења пожара;
- 6) да се доведу у исправно стање постројења, инсталације и уређаји;
- 7) да се уклони отпад из затвореног и отвореног простора који представља опасност од настајања пожара;
- 8) да се уклоне предмети из просторија и простора који представљају опасност од настајања пожара или онемогућавају брз и сигуран излазак (евакуацију) из угроженог објекта или простора;
- 9) друге мере које имају за циљ да спрече непосредно избијање и ширење пожара.

Запослени су дужни извршити, а помоћник директора, односно руководиоци одељења дужни су обезбедити спровођење наложених мера из става 1. овога члана.

Референт за заштиту од пожара може писмено предложити директору Школе предузимање следећих мера:

- 1) набавку неопходне ватрогасне опреме и средстава за гашење пожара, као и њихово одржавање у исправном стању;
- 2) адаптацију или преграђивање на објекту да би се спречило избијање и ширење пожара;
- 3) да се изведу потребни излази из објекта да би се омогућио брз излазак лица у случају пожара;
- 4) да се доведу у исправно стање ватрогасна опрема и средства за гашење пожара или та опрема и средства поставе на одређено место;
- 5) да се уклоне запаљиве материје којима су обрађене површине евакуационих путева;
- 6) да се уклоне, односно измене они елементи на постројењима, инсталацијама и уређајима који при употреби могу изазвати пожар;
- 7) да се обави реконструкција објекта или просторија ради спровођења мера заштите од пожара;
- 8) мере у случају неспровођења наложених мера из става 1. овог члана;
- 9) друге мере које имају за циљ да спрече непосредно избијање и ширење пожара.

VIII. ОДГОВОРНОСТ ЗА НЕСПРОВОЂЕЊЕ МЕРА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Члан 39.

За спровођење мера заштите од пожара одговорна је Школа као правно лице, и сви запослени, сваки у складу са својим дужностима утврђених овим Правилима, и то:

- 1) директор Школе је одговорно лице Школе, руководи заштитом од пожара и одговоран је за организовање и спровођење мера заштите од пожара и за стање заштите од пожара Школе у целини;
- 2) помоћник директора, односно руководилац одељења, одговоран је за спровођење мера заштите од пожара у својој радној јединици;
- 3) наставници и стручни сарадници: одговорни су за спровођење мера заштите од пожара, за безбедност и заштиту ученика од пожара у учионицама, кабинетима и другим просторијама у којима обављају рад са ученицима;
- 4) сви запослени су одговорни у складу са својим дужностима утврђених овим Правилима.

Неспровођење и непридржавање мера заштите од пожара утврђених прописима о заштити од пожара и овим Правилима сматра се тежом повредом радне обавезе и подлеже дисциплинској одговорности у складу са општим актима Школе – одговорни су сви запослени.

Дисциплинска одговорност запослених из става 2. овог члана не искључује материјалну, прекршајну и кривичну одговорност истих.

IX. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 40.

Одељенске старешине дужне су упознати ученике са Планом евакуације и Упутствима за поступање у случају пожара из члана 33. ових Правила у року од 30 дана од дана ступања на снагу ових Правила.

Члан 41.

Руководиоци одељења дужни су:

- 1) истаћи План евакуације и Упутства за поступање у случају пожара из члана 33. ових Правила у формату А-2 на видном месту у свакој згради своје радне јединице у року од осам дана од дана ступања на снагу ових Правила;
- 2) упознати све запослене са Планом евакуације и Упутствима за поступање у случају пожара и њиховим дужностима из чланова 24. до 34. ових Правила у року од 30 дана од дана ступања на снагу ових Правила.

Члан 42.

На питања из области заштите од пожара која нису регулисана овим Правилима, примењују се закони и прописи који регулишу заштиту од пожара.

Измене и допуне ових Правила врше се на начин и по поступку за њихово доношење.

Даном ступања на снагу ових Правила престаје да важи Правилник о заштити од пожара у Основној школи “Свети Сава” Читлук број 93 од 04.03.2013. године.

Члан 43.

Ова Правила ступају на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Школе.

У Читлуку, дана 27.06.2016.године

Председник Школског одбора
Топлица Ристић

Правила су заведена под деловодним бројем 403 од 27.06.2016.године, објављена су на огласној табли Школе дана 28.06.2016.године, а ступила су на снагу дана 06.07.2016.године.